

Markante forældre – handler i kærlighed

De stiller store krav og har stærke følelser og ønsker, at deres barn får først, størst og bedst. Men det handler om at vise din faglighed og interesse i deres barns trivsel, så kan de forvandles til ambassadører for din institution.

AF RIKKE YDE TORDRUP, PSYKOLOG OG SPECIALIST I KLINISK BØRNEPSYKOLOGI

Du kender dem overvejende som velformulerede og velorienterede. De er selvudnævnte eksperter, der markerer sig langt ind i institutionens hverdag med deres ønsker om individuelle særregler. Spektret for de markante forældre spænder bredt lige fra såkaldte curling- til tigerforældre. Der findes dog ganske få forældre, der praktiserer deres forældreskab i spekterets yderpoler. De fleste ligger et sted midt mellem, men fra alle positioner kan forældrene markere sig med forskellige individuelle ønsker til barnets hverdag. I den ene yderpol fejles flittigt sten væk fra barnets vej for at skåne det for oplevelsen af modgang og ulyst. I den anden udfordres barnet maksimalt for at ruste dets robusthed, så det kan klare sig i konkurrence- og præstationssamfundet. Uanset om de fejler udfordringerne væk for deres børn eller stiller store krav til børnenes præstationer,

har de alle det til fælles, at de handler i kærlighed.

Mange pædagoger bliver usikre overfor de markante forældre - med god grund!

For hvis de markante forældre oplever, at du ikke ser dem og deres barn, kan de gøre helvede hedt for dig. De vil gå hele vejen for at give deres børn det allerbedste, og hvis de mener, at du er dårlig til dit arbejde, vil de få dig fjernet. De har et stort netværk og bruger det gerne "mund til mund", ligesom de er hurtige på de sociale medier og gerne kontakter politikere.

Skab samarbejde

Derfor er det vigtigt at bruge de markante forældres overudviklede evne til at engagere sig konstruktivt, for ofte dækker det enorme engagement over en usikkerhed, der måske kan bane vejen for samarbejde til glæde for barnet.

Men hvordan kan dette samarbejde etableres, så forældrene ikke føler sig forkerter eller angrebne? Hvis dette gribes forkert an, har vi balladen, og markante forældre kan have adskillige usikre, bange eller endog sygemeldte pædagoger på samvittigheden. Et samarbejde, der er til glæde for barnet, kan bygge på den almen udviklingspsykologi, som de fleste pædagoger kender fra seminarier. Jeg har i min bog *Udviklende øjeblikke i pædagogisk praksis* beskrevet, hvorledes almindelig situationer eller aktiviteter fra børns hverdag i vuggestue, børnehave og fritidsordning kan beskrives ud fra Daniel Sterns udviklingspsykologi. Ydermere afholder jeg både temadage og foredrag om, hvad der skal til, for at et barn udvikles sundt i daginstitutioner. Når jeg møder pædagoger til disse arrangementer, imponeres jeg gang på gang over, hvor dygtige de som faggruppe er til at få den teori, jeg formidler, omsat til praksis. Det er denne oplevelse, jeg anbefaler, at de markante forældre også får. Der-

for har jeg i bogen *Markante forældre* udviklet samtaleark til pædagogen til forældresamtaler. På den måde kan forældrene se interessen i netop deres barns udvikling og den udviklingspsykologiske mening med strukturen i barnets hverdag i institutionen. Markante forældre vil nemlig gerne lytte til faglig evidens og bevidste erfaringsmæssige valg, hvis det præsenteres i deres barns interesse.

Derfor er deltagelse i fællessang vigtigt

F.eks. kan det, at alle børn skal klædes ud og synge en sang på bedsteforældredagen, begrundes med, at det er vigtigt at børnene udvikles i deres kerneselv. Følelsen af at "jeg er mig", også selv om jeg er klædt ud og synger, er vigtig, for at barnet lærer en stabil selvfølelse, når kontekster skifter. Det betyder, at når lille Ida deltager, udvikler hun evnen til at skifte rolle og stadig have en selvfølelse af at være sig selv. Noget hun får brug for mange gange i livet.

Med denne udviklingspsykologiske forklaring er der større sandsynlighed for, at forældrene vil støtte op omkring barnets deltagelse. Uden denne forklaring ville mange markante forældre (især de, der ligger på curling-siden) hurtigt bede om at få deres barn fritaget fra udklædning og sang for bedsteforældrene i det øjeblik, hvor lille Ida måske af nervøsitet antyder, at hun ikke har lyst.

I de 25 interviews, jeg har foretaget med ledere og medarbejdere på forskellige daginstitutioner og skoler i hele Danmark, opleves en stigende tendens til, at markante forældre ønsker særregler, og at deres barn undtages fra diverse fællesaktiviteter. Der er, overordnet set, en tendens til, at når daginstitutioner og skoler lærer børnene at regulere sig, så de kan udvikles indenfor Daniel Sterns 5 domæner, så enten klager forældrene, beder om fritagelse eller ønsker andre alternativer for netop deres barn.

14 fokusområder for barnets udvikling

Jeg har igennem 20 år afholdt foredragene "Markante forældre handler i kærlighed" og "Moderne forældreskab - gå kærligt foran" for mange forældre- og faggrupper, og det er min overbevisning, at forældre engagerer sig i deres børn som aldrig før

og vil børnene det bedste. Ikke desto mindre er det ærgeligt, når dette store engagement skaber udviklingsvanskeligheder for deres børn og konflikter med børnenes daginstitutioner og skoler. Markante forældres børn er i risiko for at udvikle vanskeligheder indenfor 14 fokusområder.

- Evnen til at regulere og udvikle sine motoriske evner
- Evnen til at kunne regulere sig fra høj til lav spændingstilstand
- Evnen til at regulere smerte
- Evnen til at kunne føle, at man mestrer noget selvstændigt
- Evnen til at mærke egne følelser og impulser og regulere passende efter fællesskabet
- Evnen til at opleve sig selv som den samme i skiftende kontekster
- Evnen til at gennemføre en aktivitet med en passende begyndelse, plot og afslutning
- Evnen til at dele en oplevelse med andre og glædes herved
- Evnen til at se en situation fra forskellige perspektiver
- Evnen til at opleve et selvverd, som giver troen på at have noget at give i nye fællesskaber
- Evnen til at se sig selv som en del af en social sammenhæng
- Evnen til at regulere forhandlinger efter omgivelserne
- Evnen til at se sig selv i en historisk sammenhæng
- Evnen til at kende sin identitet.

Samtaleark som redskab

Jeg har udviklet 14 samtaleark, et til hvert fokusområde, således at pædagoger kan tale med forældrene om, hvordan de i samarbejde kan udvikle barnets evner. Alle samtalekort er udviklet til skolen, men de kan også implementeres i vuggestuer og børnehaver, da støtteopgaverne for fag-

grupper og forældre kan reguleres efter barnets alder.

På alle ark er der opgaver til både de fagprofessionelle og forældrene. Det er min erfaring, at når det lykkes fagprofessionelle at vise forældrene, at I anerkender deres indsats, så løser de med glæde og for nogen endog stolthed deres opgaver. Forældrene handler i kærlighed, og I er på samme side. I kan med fælles hjælp træne forskellige evner hos barnet. Forældrene bliver gode ambassadører for institutionen, så snart opgaverne begynder at skabe udvikling for deres barn. Forældrene bruger nu deres engagement og netværk til at fortælle positivt om dig og jeres samarbejde.

Her vises samtalekortet til fokusområdet vedrørende udvikling af barnets evne til at opleve sig selv som et sammenhængende selv, når konteksten skifter. Dette kort kan anvendes, hvis markante forældre ønsker deres barn fritaget fra eksempelvis skuespil, idræt eller bad o. lign.

OM RIKKE YDE TORDRUP

Rikke Yde Tordrup er cand. psych. fra Århus Universitet (2001), autoriseret psykolog og specialist i klinisk børne-psykologi samt foredragsholder og gæsteunderviser på Ålborg Universitet. Ud over sin praksis superviserer Rikke faggrupper, der har børn, unge og voksnes udvikling som målgruppe. Medforfatter til *I sku' bare ha' set mig* (Akademisk Forlag 2011). Forfatter til *Udviklende øjeblikke* (Akademisk Forlag 2015). Bidragsyder til *Pædagogiske miljøer og aktiviteter* (Akademisk Forlag 2017). Forfatter til *Markante forældre* (Dansk Psykologisk Forlag, november 2017).

